

foto: Landelijke Kinderopvang vzw

Aanbod in kaart

17.000 formele kinderopvang- plaatsen in West-Vlaanderen

Lieselot Denorme en Tanja Termote • WES

Lieselot Denorme

Tanja Termote

Het tekort aan kinderopvang blijft een hot topic in de politiek. Passende en toegankelijke kinderopvang is immers cruciaal om ouders in staat te stellen te gaan werken, gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bevorderen en de sociale inclusie te versterken. Ondanks de vele inspanningen die de overheid al deed, blijft er een tekort aan kinderopvang bestaan. Zeker in de grote centrumsteden wordt nog vaak aan de alarmbel getrokken.

In dit artikel brengen we het formele aanbod aan kinderopvang in West-Vlaanderen in kaart. Welk aanbod is er en hoe relateert zich dit tot het aantal kinderen? Het informele aanbod via grootouders, familie, vrienden, babysit,... wordt buiten beschouwing gelaten.

Schema 1De verschillende vormen van formele kinderopvang^a

	Gezinsopvang	Groepsopvang
Erkende (en gesubsidieerde) opvang	Diensten voor onthaalouders (DVO)	Erkende kinderdagverblijven (KDV en BOKDV) Lokale diensten voor buurtgerichte kinderopvang (LODIV en LODIB) Initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO)
Zelfstandige opvang	Zelfstandige onthaalouders (ZOO)	Zelfstandige kinderdagverblijven (ZKDV) Zelfstandige buitenschoolse opvanginitiatieven (ZBO)

^a Voor meer informatie over de verschillende opvangvormen verwijzen we naar de website van Kind en Gezin.**Tabel 1**

Aantal voorzieningen voor voorschoolse opvang in West-Vlaanderen en haar regio's, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

Voorzienings-groep	Brugge	Oostende	Roeselare-Tielt	Westhoek	Kortrijk	West-Vlaanderen
DVO	7	5	9	8	9	38
KDV	16	6	7	7	17	53
LODIV	1	1	1	0	3	6
ZKDV	90	16	85	34	89	314
ZOO	56	26	113	66	100	361
Totaal	170	54	215	115	218	772

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES.

Tabel 2

Aantal voorzieningen voor buitenschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

Voorzienings-groep	Brugge	Oostende	Roeselare-Tielt	Westhoek	Kortrijk	West-Vlaanderen
BOKDV	4	0	1	2	2	9
IBO	38	19	28	39	14	138
LODIB	1	0	0	0	3	4
ZBO	8	1	7	4	3	23
Totaal	51	20	36	45	22	174

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

Opvanglandschap

De cijfers die we gebruiken zijn afkomstig van Kind en Gezin en hebben betrekking op de toestand op 1 januari 2012. We focussen ons in dit artikel op het aanbod in de vijf West-Vlaamse regio's. Gedetailleerde cijfers voor de verschillende gemeenten zijn verwerkt in de Regioscan op pagina 17.

Schema 1 geeft het kinderopvanglandschap weer.

De provincie West-Vlaanderen telde begin 2012 946 voorzieningen voor kinderopvang waarvan 772 voor voorschoolse opvang en 174 voor buitenschoolse opvang (zie **tabellen 1 en 2**).

Voorschoolse opvanginitiatieven vangen voornamelijk kinderen op die jonger zijn dan drie jaar (ZOO, DVO, ZKDV, KDV en LODIV), terwijl **buitenschoolse opvang** zich richt op kinderen van drie tot twaalf jaar (IBO, BOKDV, ZBO en LODIB).

Voorschoolse opvang

De 772 voorzieningen voor voorschoolse opvang in West-Vlaanderen zijn samen goed voor bijna 17.000 opvangplaatsen (zie **tabel 3**). Relateren we dit aantal aan het aantal kinderen jonger dan drie jaar, dan zien we dat er voor 48% van de West-Vlaamse baby's en peuters voltijdse opvang mogelijk is (zie **figuur 1**). Op 1 juli 2006 bedroeg deze score nog 40,3%¹.

Binnen de provincie West-Vlaanderen vinden we de meeste voorschoolse **opvangvoorzieningen** terug in de regio's Kortrijk (218) en Roeselare-Tielt (215) (zie **tabel 1**). De regio Brugge staat op de derde plaats met 170 voorzieningen. Ook wat het aantal **opvangplaatsen** (**tabel 3**) betreft, staan de regio's Kortrijk, Roeselare-Tielt en Brugge vooraan in de rangschikking.

Interessanter wordt het opnieuw wanneer we het aantal opvangplaatsen relateren aan het aantal kinderen jonger dan drie jaar. Zoals ook blijkt uit **figuur 1**, dan beschikt de regio Roeselare-Tielt over de grootste opvangcapaciteit.

Tabel 3

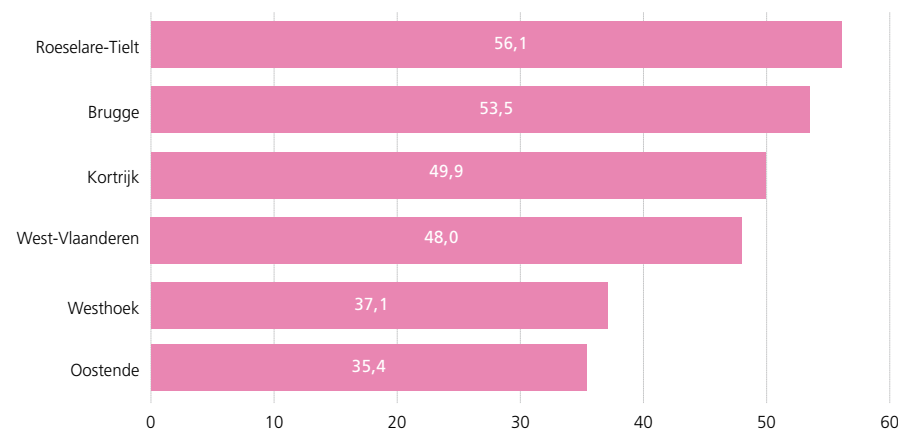
Aantal opvangplaatsen voor voorschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

Voorzienings-groep	Brugge	Oostende	Roeselare-Tielt	Westhoek	Kortrijk	West-Vlaanderen
DVO	1.254	727	1.520	1.193	1.645	6.339
KDV	682	208	346	256	647	2.139
LODIV	20	10	10	0	58	98
ZKDV	1.798	343	1.711	577	1.649	6.078
ZOO	354	161	732	423	648	2.318
Totaal	4.108	1.449	4.319	2.449	4.647	16.972

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

Figuur 1

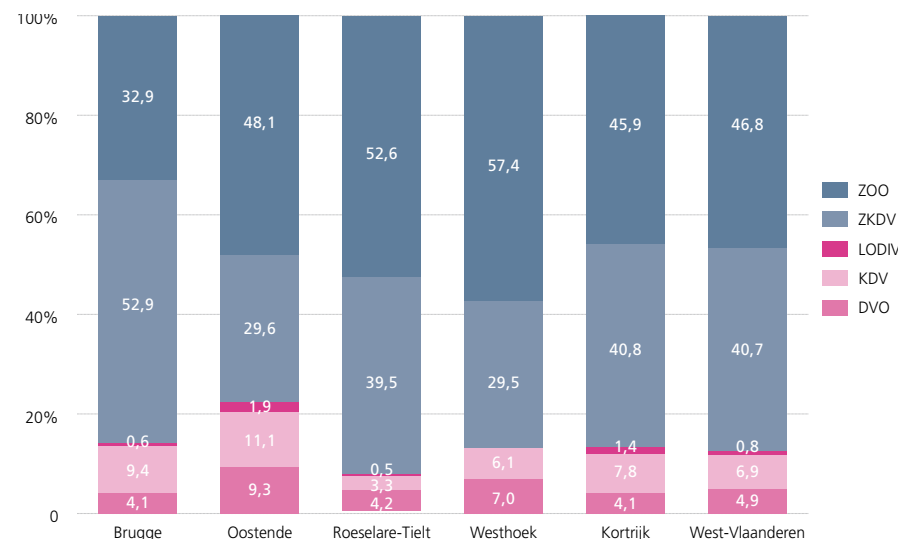
Aantal voorschoolse opvangplaatsen per 100 kinderen van 0 tot 3 jaar in West-Vlaanderen en haar regio's, situatie op 1 januari 2012

BRON: Kind en Gezin en Rijksregister (bewerking Steunpunt Sociale Planning Provincie West-Vlaanderen), verwerking WES

Figuur 2

Belang van de verschillende voorzieningen voor voorschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, volgens aantal, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

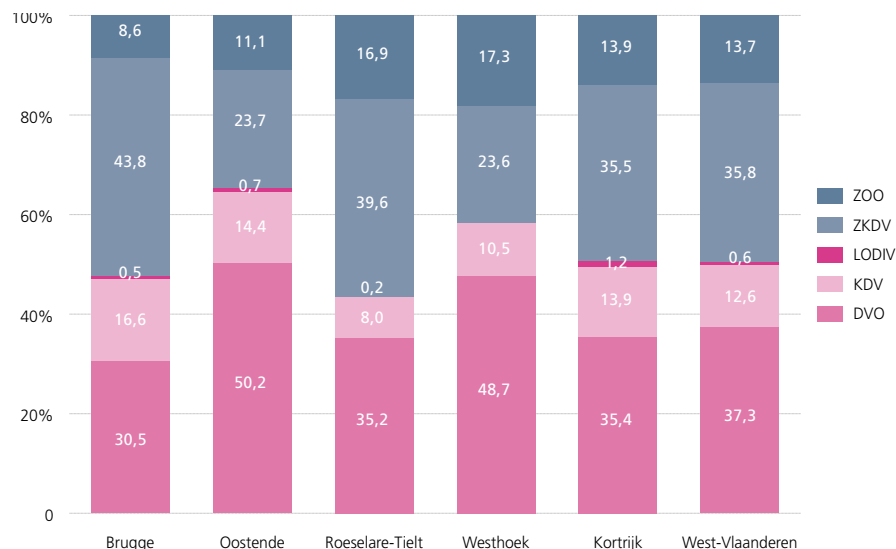

Op 100 kinderen jonger dan drie jaar zijn er 56 die een plaatsje vinden in het formele aanbod aan kinderopvang. Ook in de regio Brugge is er voor meer dan de helft van de kinderen voltijdse opvang mogelijk in het formele opvangcircuit. In de Westhoek en de regio Oostende ligt het aantal plaatsen per 100 kinderen jonger dan drie jaar het laagst. In de Westhoek is er voor 37% van de baby's en peuters opvang mogelijk, in de regio Oostende voor 35%. Toch voldoen alle regio's aan de Barcelona-norm, die stelt dat er tegen 2010 voor 33% van de kinderen onder de drie jaar een plaats beschikbaar moet zijn in de formele kinderopvang.

Zoals ook duidelijk blijkt uit **figuur 2**, nemen de zelfstandige kinderdagverblijven en zelfstandige onthaalouders het grootste aantal voorzieningen voor voorschoolse opvang voor hun rekening². Samen zijn ze goed voor 87,5% van het formele voorzieningenaanbod in West-Vlaanderen. Opvallend is dat het aantal zelfstandige kinderdagverblijven (ZKDV) in de regio Brugge met een aandeel van circa 53% (veel) hoger ligt dan het aantal zelfstandige onthaalouders (ZOO). In de andere regio's (en dan vooral in de

Figuur 3

Belang van de verschillende voorzieningen voor voorschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, volgens capaciteit, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

Tabel 4

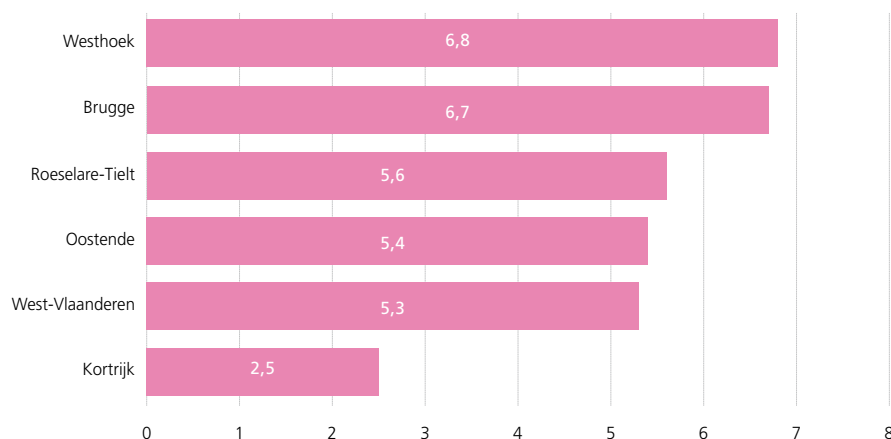
Aantal opvangplaatsen voor buitenschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

Voorzienings-groep	Brugge	Oostende	Roeselare-Tielt	Westhoek	Kortrijk	West-Vlaanderen
BOKDV	138	0	46	67	45	296
IBO	1.376	672	1.205	1.270	565	5.088
LODIB	42	0	0	0	56	98
ZBO	179	50	172	147	71	619
Totaal	1.735	722	1.423	1.484	737	6.101

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

Figuur 4

Aantal buitenschoolse opvangplaatsen per 100 kinderen van 3 tot 12 jaar in West-Vlaanderen en haar regio's, situatie op 1 januari 2012

BRON: Kind en Gezin en Rijksregister (bewerking Steunpunt Sociale Planning Provincie West-Vlaanderen), verwerking WES

Westhoek) geldt het omgekeerde: daar zijn de zelfstandige onthaalouders (ZOO) in de meerderheid.

Wanneer we de capaciteit van de opvangvoorzieningen in kaart brengen, zien we een ander verhaal (zie **figuur 3**). 73% van de West-Vlaamse opvangplaatsen wordt aangeboden door zelfstandige kinderdagverblijven (ZKDV) en de diensten voor onthaalouders (DVO). In de regio Oostende en in de Westhoek zorgen de diensten voor onthaalouders voor de meeste opvangplaatsen. In de drie andere regio's zijn dat de zelfstandige kinderdagverblijven.

Buitenschoolse opvang

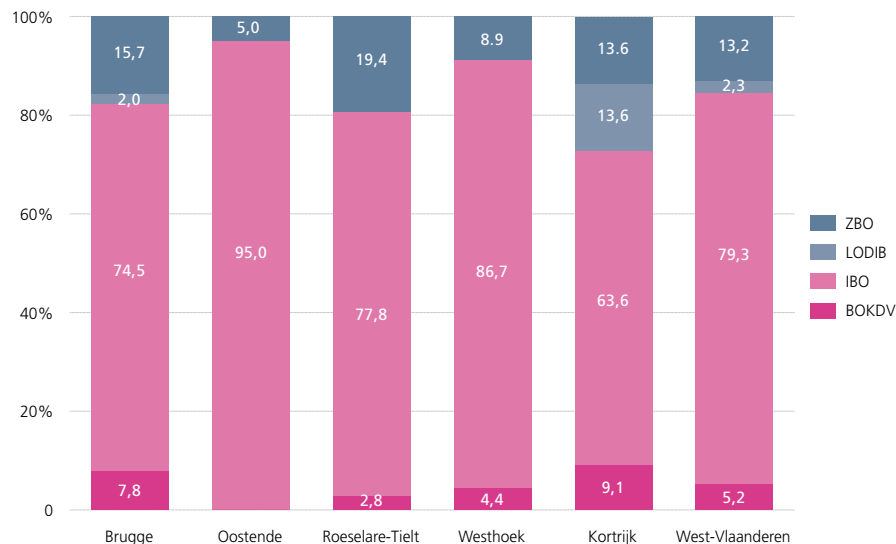
De 174 voorzieningen voor buitenschoolse opvang in West-Vlaanderen zijn samen goed voor 6.101 erkende opvangplaatsen (zie **tabel 4**).

Zoals ook te zien is in **tabel 2**, zijn de meeste voorzieningen voor buitenschoolse opvang gevestigd in de regio Brugge (50), gevolgd door de Westhoek (45) en de regio Roeselare-Tielt (36). Het betreft voornamelijk initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO's), die specifiek en exclusief gericht zijn op de buitenschoolse opvang voor kinderen uit de basisschool. Ook wat de capaciteit betreft, zien we het grootste aanbod in de regio's Brugge (1.735 erkende opvangplaatsen), Westhoek (1.484) en Roeselare-Tielt (1.423) (zie **tabel 4**).

Relateren we het aantal opvangplaatsen aan het aantal kinderen tussen drie en twaalf jaar, dan zien we dat er in West-Vlaanderen voor 5,3% van hen buitenschoolse opvang beschikbaar is (zie **figuur 4**). De capaciteit in de Westhoek en de regio Brugge ligt met respectievelijk 6,8 en 6,7 opvangplaatsen per 100 kinderen heel wat hoger. De regio Kortrijk beschikt daarentegen over slechts 2,5 formele opvangplaatsen per 100 kinderen tussen drie en twaalf jaar, wat een pak minder is dan het West-Vlaamse gemiddelde.

Figuur 5

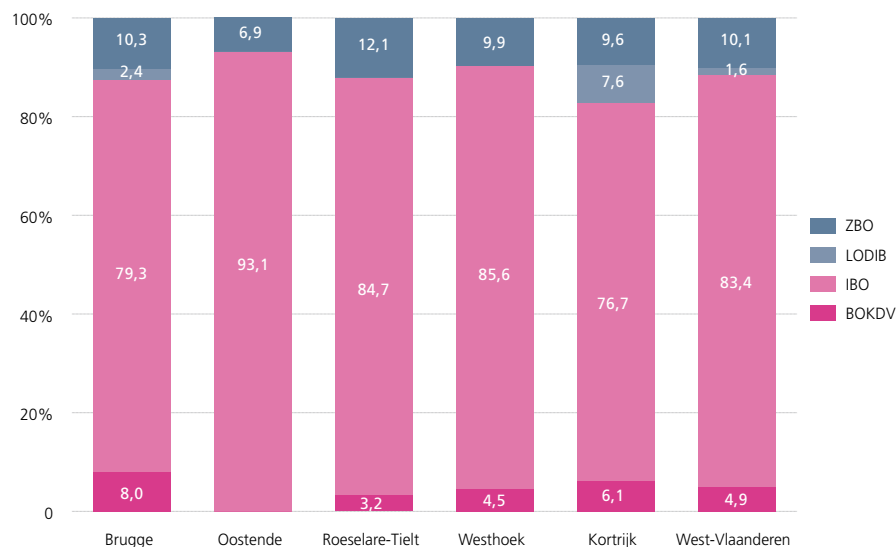
Belang van de verschillende voorzieningen voor buitenschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, volgens aantal, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

Figuur 6

Belang van de verschillende voorzieningen voor buitenschoolse kinderopvang in West-Vlaanderen en haar regio's, volgens capaciteit, naar voorzieningengroep, situatie op 1 januari 2012

BRON: Kind en Gezin, verwerking WES

Zoals reeds hierboven vermeld, zijn het vooral de initiatieven voor buitenschoolse opvang die het grootste aandeel in het voorzieningenaanbod innemen (zie ook **figuur 5**). Zij zorgen ook voor het gros van de opvangplaatsen (zie **figuur 6**). In de regio Oostende wordt maar liefst 93% van alle formele plaatsen voor buitenschoolse opvang voorzien door IBO's. ■

- 1 Bron: Kind en Gezin
- 2 Voor de DVO's werd enkel de administratieve zetel meegeteld. Het is niet gekend hoeveel onthaalouders hierbij aangesloten zijn.

U kunt dit artikel lezen op tablet en downloaden via:
www.westvlaanderenwerkt.be

